

การพัฒนาทักษะทางดนตรีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ทางดนตรี ตามทฤษฎีของโคดาย

DEVELOPING OF MUSIC SKILLS KINDERGARTEN'S ORIGINALITY TO CREATIVE THINKING BY KODALY APPROACH BASED MUSICAL ACTIVITY

พจนินชา ฤกษ์สมุทร*

Phojnicha Roeksamut*

สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Educational Research Development and Demonstration Institute, Srinakharinwirot University.

*Corresponding author, e-mail: stringworm@hotmail.com

Received: November 8, 2017; Revised: January 10, 2018; Accepted: February 1, 2018

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จากการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายและศึกษาผลของพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อน ระหว่างและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนอายุระหว่าง 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปฐมวัย ห้อง 4 (ทวิภาษา) ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 11 คน ที่ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 7 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน และแบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วยแบบประเมินพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ แบบประเมินพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย และแบบประเมินสุขภาวะทางอารมณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอทักษะทางดนตรีด้วยภาพกราฟเส้น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย มีคะแนนเฉลี่ยด้านพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ด้านการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย และด้านสุขภาวะทางอารมณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายจากการนำเสนอด้วยเส้นกราฟพบว่าส่วนใหญ่มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับจากสัปดาห์ที่ 1-7 ทั้งนี้มีเพียงค่าเฉลี่ยของคะแนนในสัปดาห์ที่ 2 ไปจนถึงสัปดาห์ที่ 3 ที่คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นช่วงการเรียนรู้ทักษะ

ทางดนตรีที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์มือตามทฤษฎีของโคดาเยเป็นครั้งแรก ภายหลังจากที่มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องพัฒนาการของผู้เรียนมีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ และพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยหลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้แล้ว เด็กมีทักษะทางดนตรี มีสุขภาพทางอารมณ์ และมีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรีเป็นไปในแนวทางที่ดี

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย ทักษะทางดนตรี ทฤษฎีของโคดาเย การคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์

Abstract

The aims of this research were to develop music skills of Kindergarten students to encourage creative originality by using Kodaly approach-based musical activity and to study the outcome of creative originality of Kindergarten students before, during and after facilitating Kodaly approach-based musical activity learning experience. The samples of this study were 11 of 5-6 year old students who were studying in Kindergarten level bilingual program in 2016 academic year at Ongkharak Demonstration School, Srinakharinwirot University, selected by cluster random sampling. The data collection was conducted within 7 weeks. Research tools in this study were 7 lesson plans and individual behavior observation form included creative originality development assessment form, Kodaly approach's music skills assessment form and emotional health assessment form. The collected data was presented by line diagram. Statistic used for data analysis was descriptive analysis, standard deviation and t-test. The qualitative data was analyzed by content analysis.

The result of the study showed that Kindergarten students who were given Kodaly approach-based musical activity treatment developed higher creative originality mean scores, music skills and emotional health after the experiment statistically significant at .01; According to graph result, the Kindergarten students development improved continuously after facilitating Kodaly approach-based musical activity learning experience during the 1 - 7 weeks. However, there were only during week 2 - 3 period that the development tended to slightly decrease, due to it's the first period of learning hand signs according to Kodaly theory, but after providing the activity continually, the development of the learners had a tendency to improve respectively. In addition, after facilitating the learning experience, the students' behavior also lead to improved in terms of music skills, emotional health and musical creative originality

Keywords: Early Childhood Students, Music Skill, Kodaly Approach, Creative Thinking

บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 เต็มไปด้วย การเปลี่ยนแปลง การปรับตัว การบริหารจัดการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อาทิ ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม หรือด้านเทคโนโลยี ล้วนแต่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ ในการพัฒนาเด็กให้สอดคล้องตามยุคสมัย เพื่อพัฒนาให้เกิดทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่ปฐมวัย โดยเริ่มให้มี พื้นฐานที่ดีและมั่นคง สามารถเติบโตและอยู่รอด ได้อย่างมีคุณภาพในอนาคต [1]

กิจกรรมเสริมทักษะด้านสุนทรียะทางด้าน ดนตรีนั้น เข้ามามีบทบาทและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาต่างๆ ของเด็กปฐมวัย เพราะดนตรี ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสุข สนุกสนาน ทำให้เด็ก ได้ใช้จินตนาการ ได้พัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ ความคิด จินตนาการและสังคม จะเป็นแรงผลักดัน ให้เด็กมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสุขภาพจิต ดีและสุขภาพกายดี และเป็นคนที่มีความเชื่อมั่น ในตนเอง สอดคล้องกับสุวรรณ ก้อนทอง [2] ยังได้ศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะประกอบ เสียงดนตรีคลาสสิกมีส่วนช่วยในการจูงใจให้เด็ก เกิดความสบายใจและมีความรู้สึกในทางที่ดี ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ให้แก่ เด็กปฐมวัย นอกจากนี้ดนตรียังช่วยพัฒนาความคิด ริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็ก และเป็นตัว กระตุ้นให้เด็กคิดค้นทดลองและแสดงออกโดยใช้ ดนตรีเป็นสื่อ ยังเกิดความสุนทรีย์ภาพทางดนตรี เห็นความไพเราะ ความงามของเสียง เข้าใจเรื่องราว ที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้งได้ดี มีความสุข ความพอใจ ในขณะที่กำลังอยู่กับเสียงดนตรี จึงเป็นการเปิด โลกทัศน์ในการมองหลายมุม มีจิตใจกว้างขวาง ซึ่งสามารถค้นพบ เข้าใจอารมณ์ของตนเอง ทั้งนี้ยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ รอบตัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิรุณ ตั้งเจริญ [3] ได้กล่าว ไว้ว่าดนตรีจัดเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญ

อย่างหนึ่ง ที่เด็กก่อนวัยเรียนควรได้รับจากระบวนการเรียนการสอน และในการสอนดนตรีของเด็ก ก่อนวัยเรียนนั้นควรจะสอดแทรกกิจกรรมเพื่อสร้าง เสริมความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ซึ่งนอกจาก จะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์แล้วยังเป็นการทำให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบต่างๆ ทางดนตรีมากยิ่งขึ้น เช่น เรื่อง จังหวะ เสียงสูง - ต่ำ ความดัง วิธีการสอนของ โคคาย ประกอบกับสัญญา ณ มีมีลักษณะ เป็นระบบ ระเบียบเป็นขั้นตอนอย่างมาก วิธีการนี้ เริ่มต้นด้วยแนวคิดที่ง่ายไม่ซับซ้อนก่อน เพื่อส่งเสริม พัฒนาการและประสบการณ์การเรียนรู้ในด้าน โสตประสาท เพลงที่ใช้ในตอนเริ่มแรก คำเนิ่งถึง ช่วงกว้างของทำนอง เพราะเด็กมีช่วงเสียงที่จำกัด และใช้เพลงที่อยู่ในบันไดเสียง 5 เสียง หรือเพนตาโทนิคประกอบด้วย โด เร มี ซอล ลา ส่วนฟา และที จะเรียนในระยะเวลาต่อมา เพราะสอง ระดับเสียงนี้เป็นครึ่งเสียงในบันไดเสียงเมเจอร์ เพลงที่ใช้สอนในระยะแรกจึงเป็นเพลงง่ายๆ และในระยะต่อมา เพลงยากๆ และเพลงอมตะ จึงนำมาใช้สอนด้วยดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยมีเป้าประสงค์ เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนได้ อย่างเหมาะสมเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งตัวผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ของเด็กและต้องคอยสังเกต ตลอดจนดูแลเอาใจใส่ พัฒนาการแต่ละด้านของเด็กแต่ละคน เพื่อให้เกิด การพัฒนาที่สมบูรณ์ที่สุด

จากการศึกษาผลงานวิจัยดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา ทักษะทางดนตรีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในทาง สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย จากการจัดประสบการณ์ ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎี ของโคคาย เพื่อจะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัด ประสบการณ์การเรียนการสอนและส่งเสริม จินตนาการของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรี ตามทฤษฎีของโคตตาย

2. เพื่อศึกษาผลของพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนระหว่างและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาทักษะทางดนตรีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรี ตามทฤษฎีของโคตตาย มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นเด็กเล็ก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 4 ห้องเรียน โดยมีการจัดกลุ่มเด็กแบบคละความสามารถ มีนักเรียนทั้งหมด 61 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นเด็กเล็กห้อง 4 (ทวิภาษา) ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 11 คน ที่ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตายเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะทางดนตรีและเกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์

จำนวน 7 หน่วยๆ ละ 3 คาบ รวม 21 คาบ จำนวน 7 สัปดาห์ หน่วยที่ 1 เรื่อง rhythm หน่วยที่ 2 เรื่อง สัญลักษณ์มือตามทฤษฎีของโคตตาย หน่วยที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนหน่วยที่ 4 เรื่อง เพลง Questions หน่วยที่ 5 เรื่อง เพลง OFF TO PARIS หน่วยที่ 6 เรื่อง เพลง HOT CROSS BUN หน่วยที่ 7 เรื่อง เพลง SCOTLAND'S BURNING 2. แบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคล จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบประเมินพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรี ชุดที่ 2 แบบประเมินสุขภาวะทางอารมณ์ในการเรียนดนตรี และชุดที่ 3 แบบประเมินพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตาย

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ (1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทางดนตรี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เอกสารและผลการวิจัยการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในประเทศไทย (2) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงดำเนินการศึกษาคำอธิบายรายวิชา และวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา แล้วกำหนดหน่วยการเรียนรู้และรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้ (3) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตายเพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะทางดนตรีและเกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ จำนวน 7 แผนๆ ละ 3 คาบ รวม 21 คาบ จำนวน

7 สัปดาห์ (4) นำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบ ความเที่ยงตรงหรือความสอดคล้องกับเนื้อหา โดยอาศัยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ในการตรวจและพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี ผู้เชี่ยวชาญทาง ด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการเรียนการสอน รายชื่อดังแสดง ในภาคผนวก ผลปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ให้ความเห็นว่า แผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการ ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางดนตรีเพื่อนำไปสู่ความคิด ริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และเห็นควร ให้มีการปรับปรุงแก้ไขโดยให้เน้นการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning ในแต่ละหน่วย ให้ผู้เรียนมีความสนใจและเรียนรู้อย่างสนุก (5) นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ หลังจากนั้นนำแผนการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ แนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย ได้ดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนที่เรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้องทวิภาษา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแผน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมกับ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผลจาก การทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในบางหน่วยต้องใช้เวลามากกว่าปกติ การจัดกิจกรรมกับระยะเวลาไม่สัมพันธ์กัน ผู้เรียนยังไม่เข้าใจคำสั่งในบางขั้นตอนของ การปฏิบัติกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับลด ขั้นตอนในการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้และปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับ ระยะเวลามากขึ้น โดยเนื้อหายังคงเหมือนเดิม เพิ่มคำสั่งในการปฏิบัติกิจกรรมให้มีความชัดเจน และเน้นย้ำก่อนลงมือปฏิบัติ อาทิ เพิ่มคำสั่งให้ นักเรียนมีการออกเสียงจังหวะระหว่างการนับ เพิ่มคำสั่งในการบอกเงื่อนไขก่อนการเริ่ม เคาะจังหวะ (6) นำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองไปใช้กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบบันทึกพฤติกรรมราย บุคคล (1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทางดนตรี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการความคิด ริเริ่มในทางสร้างสรรค์ เพื่อศึกษาวิธีการวัด และประเมินผลทักษะทางดนตรี และความคิดริเริ่ม ในทางสร้างสรรค์ (2) สร้างแบบบันทึกพฤติกรรม แบบที่ 1 ประเมินพัฒนาการความคิดริเริ่ม ในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรี ผู้วิจัยได้สร้าง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินในประเด็นที่เกี่ยวข้อง 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) กล้าแสดงออก ในสิ่งที่ต่างจากครูบอก 2) ดัดแปลงทำนอง หรือเนื้อร้องให้เป็นไปตามที่ตนเองต้องการได้ 3) คิดจังหวะใหม่ตามที่ต้องการได้ และ 4) สร้างผลงาน (แต่งโน้ตเพลง) จากการเข้าร่วม กิจกรรมดนตรีตามจินตนาการ โดยแต่ละตัวชี้ วัดใช้แบบประเมินที่มีลักษณะการประเมินเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ แบบที่ 2 ประเมินสุขภาวะทางอารมณ์ ในการเรียนดนตรี ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ที่ใช้ใน การประเมินในประเด็นที่เกี่ยวข้อง 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) มีความกล้าแสดงออก 2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น (ฟังเพื่อน ช่วยเพื่อน) โดยแต่ละตัวชี้วัดใช้ แบบประเมินที่มีลักษณะการประเมินเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ แบบที่ 3 ประเมินพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี ตามทฤษฎีของโคตตาย ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ที่ใช้

ในการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนในประเด็นเกี่ยวกับ 1) การรับรู้และเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว 2) ร้องโน้ตในระดับเสียงต่างๆ ได้ 3) เคาะจังหวะตามเสียงดนตรีได้ 4) ทำสัญลักษณ์มือได้อย่างถูกต้อง และ 5) เคลื่อนไหวมือและนิ้วมือในการเล่นดนตรีได้อย่างคล่องแคล่ว โดยแต่ละตัวชี้วัดใช้แบบประเมินที่มีลักษณะการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ทั้งนี้การใช้เกณฑ์ในการประเมินจะขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้แบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผลรายชื่อที่ตั้งแสดงในภาคผนวก โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้ (1) ปรับเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับเนื้อหามากขึ้น (2) ปรับเกณฑ์การประเมินมาตราส่วนประมาณค่าจาก 5 ระดับ เป็น 3 ระดับ เพื่อให้เหมาะสมกับอายุของประชากรเสร็จแล้วนำแบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคลที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้องทวิภาษา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อทดลองใช้แบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคลในการประเมินผลผู้เรียนว่ามีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้หรือไม่ โดยผลปรากฏว่าแบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคลสามารถประเมินผลผู้เรียนได้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลงานวิจัยในลักษณะวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

กับกลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ 7 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้งๆ ละ 1 คาบๆ ละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 21 คาบ

5. สถิติที่ใช้และผลในการวิเคราะห์ข้อมูล
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังจากการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรี ตามทฤษฎีของโคดาย

จากการประเมินนักเรียนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย สามารถเปรียบเทียบทักษะทางดนตรีก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีโคดายได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะทางดนตรีก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย

ค่าเฉลี่ย	\bar{X}	S.D.	t	Sig
คะแนนก่อนเรียน	1.56	.187	16.345	.000
คะแนนหลังเรียน	2.86	.158		

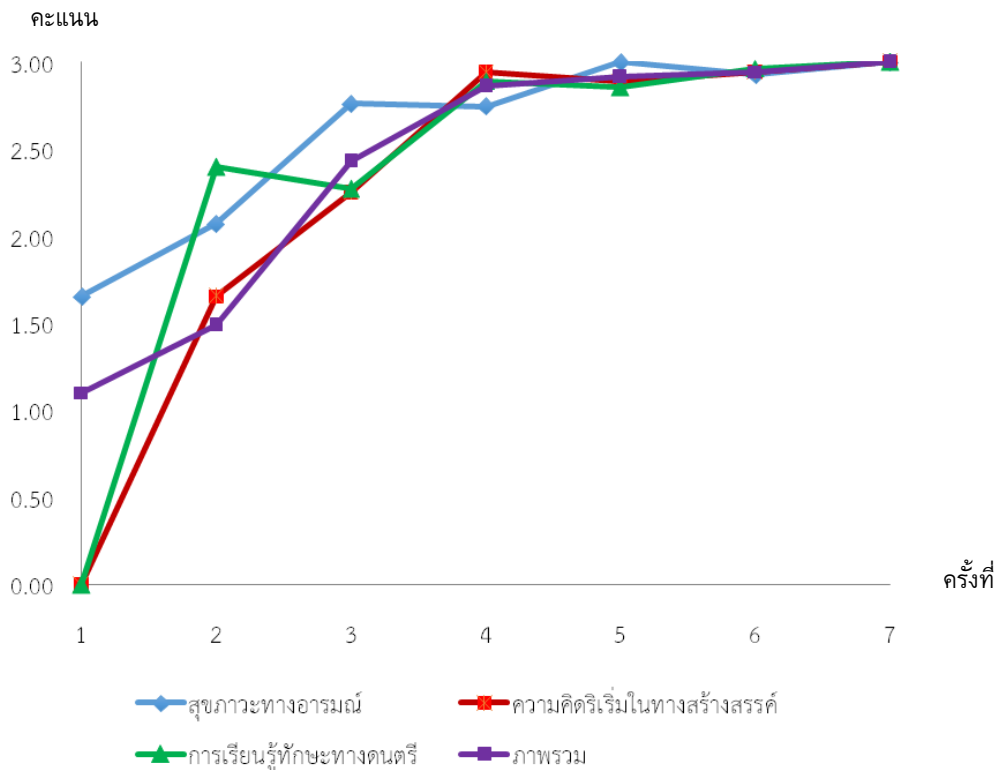
N = 11

จากตารางนี้แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางดนตรีหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายมีค่าเท่ากับ 2.86 คะแนน ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะทางดนตรีก่อนเรียนซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.56 คะแนน แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าคะแนนแบบประเมินการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลของพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย

จากคะแนนแบบประเมินการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดายสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีการพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และเมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมรายบุคคลหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถนำเสนอค่าเฉลี่ยผลการวิเคราะห์พัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามประเด็นของแบบประเมิน 1) แบบประเมินพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรี 2) แบบประเมินสุขภาวะทางอารมณ์ในการเรียนดนตรี และ 3) แบบประเมินพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย ดังแสดงในภาพที่ 1

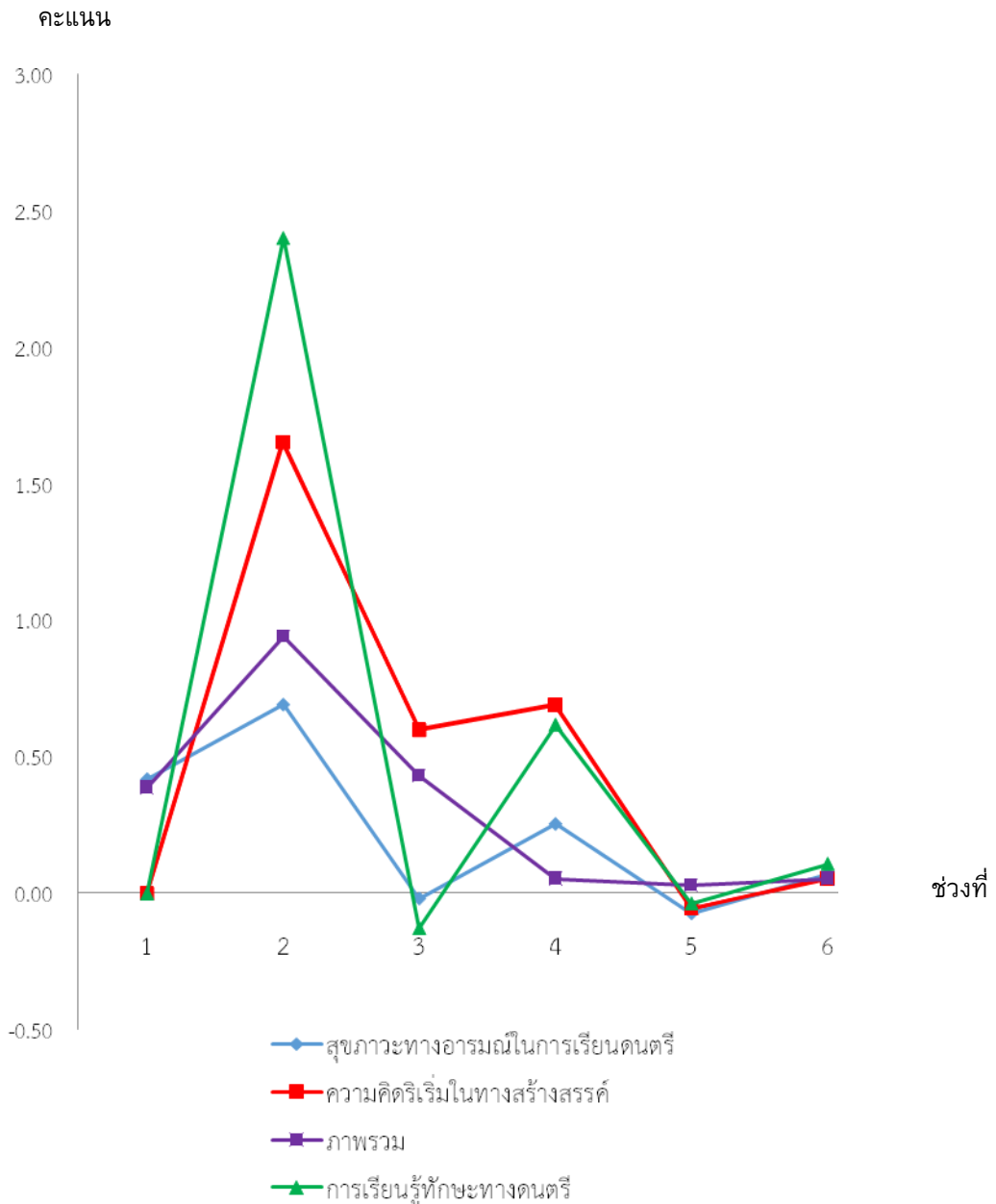
ภาพที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาเย

ที่มา: พจณิชา ฤกษ์สมุทร (2560).

จากภาพที่ 1 แสดงผลคะแนนของเด็กปฐมวัยในการประเมินทั้งหมด 7 ครั้ง โดยแยกรายด้านคือ การประเมินพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ การประเมินการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี และการประเมินสุขภาวะทางอารมณ์ ซึ่งในแต่ละครั้งมีคะแนน (ผลสัมฤทธิ์) ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับจากครั้งที่ 1 - ครั้งที่ 7 เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้มีเพียงค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีในครั้งที่ 2 ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 3 ที่คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาเยมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เมื่อผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจาก

เนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งดังกล่าวจึงพบว่าเป็นช่วงการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์มือตามทฤษฎีของโคดาเย ซึ่งถือว่าเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าวเป็นครั้งแรกของผู้เรียน จึงเป็นไปได้ว่าเนื้อหาค่อนข้างยากจึงส่งผลต่อการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี แต่จากการสังเกตในห้องเรียนถึงเนื้อหาค่อนข้างยากแต่ผู้เรียนก็มีความสุขในการเรียน สังเกตได้จากรอยยิ้มและเสียงหัวเราะของนักเรียน รวมถึงนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และมีการร้องขอให้ผู้ปกครองจัดซื้อเมโลเดียนเพื่อนำไปใช้ฝึกฝนต่อที่บ้าน

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการทักษะทางดนตรีสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ได้ดังแสดงในภาพ

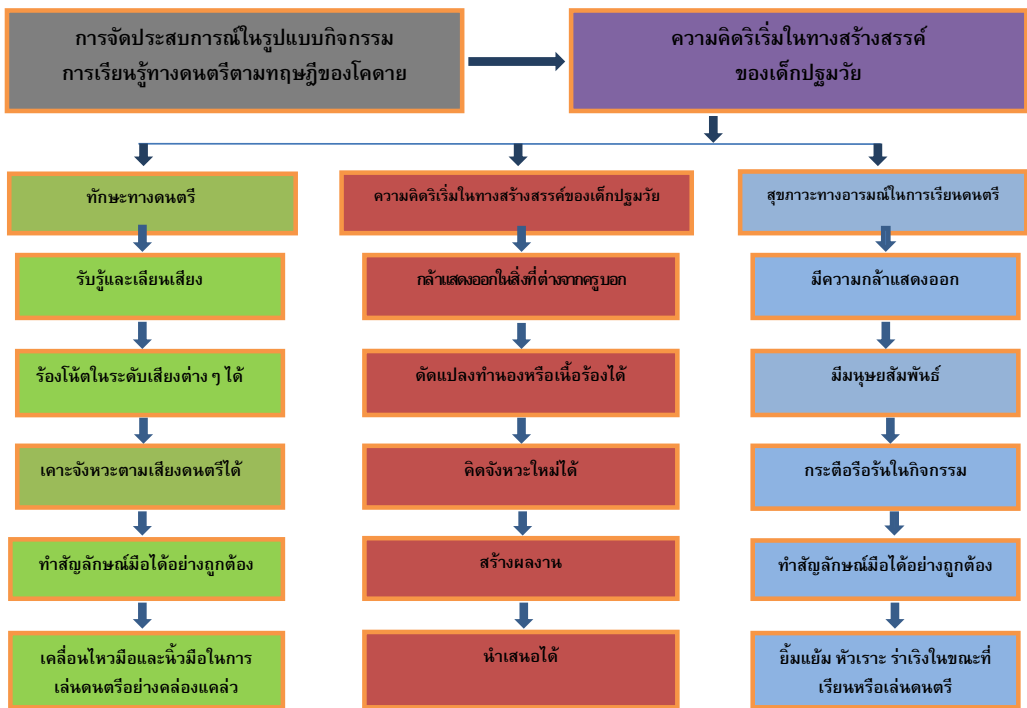

ภาพที่ 2 แสดงการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตยา

ที่มา: พจณีชา ฤกษ์สมุทร (2560).

จากภาพที่ 2 แสดงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย หลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย ซึ่งพบว่า คะแนนพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ในด้านต่างๆ มีความแตกต่างกันทั้ง 6 ช่วง ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน 7 สัปดาห์ ซึ่งช่วงของคะแนนพัฒนาการทำให้ทราบ ช่วงห่างหรือระยะทางที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ดี โดยจากเส้นกราฟช่วงที่พัฒนาได้ดีคือช่วง พัฒนาการที่ 1 จนถึงช่วงพัฒนาการที่ 2 หรือ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม ในครั้งที่ 3 นั่นคืออยู่ในช่วงของการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการนำเครื่องดนตรีเมโลเดียน มาเป็นสื่อในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติทักษะทาง ดนตรี หลังจากนั้นเส้นกราฟจะมีแนวโน้มของ การเปลี่ยนแปลงที่ลดลงและเพิ่มขึ้นสลับกันไป เป็นบางช่วงตามลักษณะของการจัดประสบการณ์

ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎี ของโคดาย อีกทั้งจากเส้นกราฟจะพบว่ากิจกรรม การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ในสัปดาห์แรกจะ ทำให้ในตัวของผู้เรียนมีความสุขภาวะทางอารมณ์ใน การเรียนดนตรีได้ตั้งแต่ช่วงที่เรียนรู้ในครั้งแรก ซึ่งแตกต่างจากทักษะทางดนตรีตามทฤษฎี ของโคดาย และด้านความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ทักษะและความคิดริเริ่มในทาง สร้างสรรค์จึงจะเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้การเกิดขึ้น ของทักษะทางดนตรีและความคิดริเริ่มในทาง สร้างสรรค์จะเกิดขึ้นมากหรือน้อยอาจขึ้นอยู่กับ ความยากง่ายของกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเกตพฤติกรรม ที่แสดงออกของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์ สามารถ นำเสนอข้อมูลผลจากการสังเกตพฤติกรรม ที่แสดงออกได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ผลการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่สะท้อนทักษะทางดนตรีและความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ รวมถึงสุขภาวะทางอารมณ์ในการเรียนดนตรีที่ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคดาย ทั้งหมด 7 สัปดาห์

จากภาพที่ 3 แสดงผลการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่สะท้อนทักษะทางดนตรีและความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ รวมถึงสุขภาวะทางอารมณ์ในการเรียนดนตรีที่ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตาย ทั้งหมด 7 สัปดาห์ พบว่าการได้รับการกระตุ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตายอย่างต่อเนื่อง 7 สัปดาห์ เด็กปฐมวัยจะได้รับประสบการณ์ตรงได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลทำให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาความสามารถทางด้านดนตรี เกิดสุขภาวะทางอารมณ์ที่ดี เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และเกิดความเข้าใจการวิเคราะห์พัฒนาการที่เด็กได้รับการพัฒนาได้ดีและอย่างต่อเนื่องนักเรียนมีความสุขในการเรียนสังเกตได้จากรอยยิ้มและเสียงหัวเราะของเด็กๆ ในแต่ละครั้ง และเด็กๆ มีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามส่วนความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ดีหากผู้สอนมีการเสริมแรงทางบวกมากๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกล้าที่จะแสดงออก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นอันจะนำไปสู่การคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์และสามารถเรียนรู้ พร้อมทั้งยิ้มแย้มแจ่มใสในขณะที่ทำกิจกรรม และสามารถคิดวิธีเป้าและสามารถออกแบบการกดโน้ตให้มีเสียงตามแบบของตนเองได้ รวมถึงยังสามารถกดโน้ตเป็นเสียงเพลงได้ และใช้นิ้วที่ถูกต้อง สามารถรู้จักวิธีเก็บและวิธีใช้ที่ถูกต้อง อีกทั้งยังมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรีที่มากขึ้น กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าคิด สามารถโต้ตอบ มีปฏิสัมพันธ์ สื่อสารผ่านสัญลักษณ์มือได้อย่างเข้าใจ และสามารถเคาะจังหวะตามเพลง และนำเสนอผลงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแต่งเพลงได้

ผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตาย มีคะแนนเฉลี่ยด้านพัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ด้านการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตาย และด้านสุขภาวะทางอารมณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตายจากการนำเสนอด้วยเส้นกราฟพบว่าส่วนใหญ่มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับจากสัปดาห์ที่ 1-7 ทั้งนี้มีเพียงค่าเฉลี่ยของคะแนนในสัปดาห์ที่ 2 ไปจนถึงสัปดาห์ที่ 3 ที่คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตายมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นช่วงการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์มือตามทฤษฎีของโคตายเป็นครั้งแรก ภายหลังจากที่มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการของผู้เรียนมีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ และพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยหลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้แล้ว เด็กมีทักษะทางดนตรีมีสุขภาวะทางอารมณ์ และมีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรีเป็นไปในแนวทางที่ดี

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์พัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อน ระหว่าง และหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตาย พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตายสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน

โดยการจำแนกเป็นด้านความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรี ด้านสุขภาวะทางอารมณ์ในการเรียนดนตรี และด้านการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี จะพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนในทุกด้าน

2. พัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตาย จากการวิเคราะห์การอ่านผ่านเส้นกราฟที่ปรากฏจะพบว่า มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลคะแนนของเด็กปฐมวัยในการสอบทั้งหมด 7 ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งส่วนใหญ่มีคะแนนที่สูงขึ้นตามลำดับจากครั้งที่ 1 - ครั้งที่ 7 ทั้งนี้มีเพียงค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีในครั้งที่ 2 ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 3 ที่คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตายมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย

3. พฤติกรรมของเด็กปฐมวัยหลังจากการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตายแล้ว เด็กมีทักษะทางดนตรี มีสุขภาวะทางอารมณ์ และมีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรีเป็นไปในแนวทางที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนระหว่างและหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตาย พบว่านักเรียนมีคะแนนดีขึ้นหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถอธิบายได้ว่าการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตาย เป็นปัจจัยส่งเสริมทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ทักษะทางดนตรี สอดคล้องกับที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ [4] พบว่าการคิดริเริ่ม

ทำสิ่งใหม่ ๆ และพยายามหาวิธีนำแนวคิดใหม่มาทำให้เป็นจริงด้วยวิธีการลงมือปฏิบัติ นำไปสู่การสร้างสิ่งใหม่ การใช้วิธีการใหม่ การประยุกต์ใช้ใหม่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์ ตามวัตถุประสงค์ ดังที่ รังสิ เกษมสุข [5] ได้กล่าวไว้ว่าดนตรีเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นได้หากใช้ดนตรีสอนความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ในลักษณะของกระบวนการ ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังกระบวนการคิดให้แก่เด็ก และหากใช้ดนตรีสร้างสรรค์บุคลิกภาพของบุคคล เนื่องจากดนตรีเป็นกิจกรรมที่ต้องแสดงออกถึงโอกาสที่เด็กจะได้พัฒนาบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าแสดงออก และความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงดนตรียังสามารถสอนให้รู้จักผลิตผลงานจากแนวความคิดใหม่ ๆ เด็กจะรู้สึกอยากแต่งเพลง เขียนเนื้อเพลง และสร้างทำนองเพลงด้วยตนเอง รู้จักประเมินคุณภาพผลงานของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะติดตัวเด็กไป สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่มาริยา ปันณะกิจการ และณรุทธ์ สุทธจิตต์ [6] ได้ทำการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโน้ตตามแนวคิดโคตตายสำหรับผู้เรียนเปียโนวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ได้รับการพัฒนาจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโน้ตตามแนวคิดโคตตายสำหรับผู้เรียนเปียโน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านโน้ตและความรู้ความเข้าใจ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประเด็นที่ 2 พัฒนาการของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตตายมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ส่วนคะแนนการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงหลังจากการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้เป็นระยะสลับกับเพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าความยากง่ายของเนื้อหา มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่รัชชชัย นาควงษ์ [7] ได้กล่าวไว้ การเรียนรู้ทักษะทางดนตรีที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์มือตามทฤษฎีของโคตายมีความยากง่ายสลับกันไปอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้การเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและลดลงเล็กน้อยตามการเปลี่ยนแปลงของเนื้อหา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 [8] ที่เขียนว่ารูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ ควรจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติผ่านการเล่นตามจุดประสงค์ ไม่ยึดเยียดเนื้อหา และผู้สอนเข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างเสริมประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนดังหลักการสำคัญในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 [8]

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรีตามทฤษฎีของโคตายมีความสนใจในกิจกรรมเป็นอย่างดี สังเกตได้ตามความสนใจในการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง รวมถึงนักเรียนมีรอยยิ้มและมีความกระตือรือร้นในการฝึกซ้อมอาทิ การชวนขวายอยากให้มีการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่องในคาบเรียนต่างๆ มีพฤติกรรมในการหยิบจับเครื่องดนตรีเมโลเดียนไปฝึกฝนต่อเพิ่มเติมด้วยตนเอง

2. ในสัปดาห์ที่ 1 นักเรียนมีความสุขในการเรียน สังเกตได้จากรอยยิ้มและเสียงหัวเราะของเด็กๆ ในแต่ละครั้ง และเด็กๆ มีความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม ส่วนความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ดีหากผู้สอนมีการเสริมแรงทางบวกมากๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกล้าที่จะแสดงออก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นอันจะนำไปสู่การคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์

3. สัปดาห์ที่ 3 - 7 นักเรียนเริ่มมีพัฒนาการทักษะทางดนตรีที่ดีขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ และสามารถเรียนรู้ พร้อมทั้งยิ้มแยมแจ่มใสในขณะที่ทำกิจกรรม และสามารถคิดวิธีเป่า และสามารถออกแบบการกดโน้ตให้มีเสียงตามแบบของตนเองได้ รวมถึงยังสามารถกดโน้ตเป็นเสียงเพลงได้ และใช้นิ้วที่ถูกต้อง สามารถรู้จักวิธีเก็บและวิธีใช้ที่ถูกต้อง นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก สามารถโต้ตอบมีปฏิสัมพันธ์ สื่อสารผ่านสัญลักษณ์มือได้อย่างเข้าใจ และสามารถเกาะจังหวะตามเพลงต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง รวมถึงยังสามารถเปลี่ยนเนื้อร้องของแต่ละบุคคลมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแต่งเพลงได้ เริ่มทำท่าทางสัญลักษณ์มือได้สอดคล้องกับเสียงโน้ตเพลงได้อย่างคล่องแคล่ว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ ผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับระยะเวลาในแต่ละคาบของผู้เรียน เนื่องจากการจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางดนตรี ตามทฤษฎีของโคตายต้องใช้เวลาในการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องโดยใช้ระยะเวลาค่อนข้างมาก เพื่อดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์ และสามารถต่อยอดไปถึงทักษะทางดนตรีที่ต้องการได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] มนทกานต์ รอดคล้าย. (2557). *การพัฒนาเด็กและครอบครัวในศตวรรษที่ 21 (Child and Family Development in the 21th Century)*. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2560, จาก <http://taamkru.com/th/การพัฒนาเด็กและครอบครัวในศตวรรษที่21>
- [2] สุวรรณ ก้อนทอง. (2547). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิกที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [3] วิรุณ ตั้งเจริญ. (2546). *สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- [4] เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2557). *คิดริเริ่มเก่ง อนาคตไกล*. สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2559, จาก <http://www.kriengsak.com/Wally-future-initiatives>
- [5] รังสี เกษมสุข. (2535). *โลกทรรศน์ขลุ่ยไทย*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] มาริยา ปัทมะกิจการ; และ ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2557). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโน้ตตามแนวคิดโคตยาสำหรับผู้เรียนเปียโนวัยผู้ใหญ่ตอนต้น*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V92/v92d0014.pdf>
- [7] รัชชชัย นาควงษ์. (2544). *โคตยาสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [8] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.